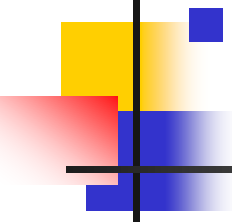

Třicetiletá válka

Pražská defenestrace v roce 1618, stojící na počátku třicetileté války

-
- **Třicetiletá válka** (1618–1648) byl evropský ozbrojený konflikt, známý především jako vyvrcholení sporů mezi římskokatolickou církví a zastánci vyznání, která vznikla po reformaci v 16. století, tedy kalvinismem a luteránstvím. Neméně důležitou příčinou války byl také boj evropských zemí o politickou nadvládu.

- Habsburkové zvítězili nad českými stavy a následně zaútočili proti jejich spojencům: země Fridricha Falckého v západním Německu (Porýní – Falc).
- Proti stály: Nizozemsko, Anglie, Dánsko (koalice).
- 1626 – 1627 poražena zásluhou velitele císařské armády Albrechta z Valdštejna.

Ferdinand II.,
císař Svaté říše římské a král český

TRICETILETÁ VÁLKA

- Území bojující proti Habsburkům
- Španělští Habsburkové
- Rakouští Habsburkové

0 500 km

- ① 1618-1623: Česko-falcá válka
- ② 1625-1629: Tažení Kristiána IV. Dánského, tzv. dánská válka
- ③ 1630-1632: Tažení Gustava Adolfa, tzv. švédská válka
- ④ 1635: Francouzská intervence do Španělské říše
1642: Obsazení Roussillonu
1643: Francouzské vítězství u Rocroi
- ⑤ 1645-1648: Vpád Švédů do Čech, francouzské boje

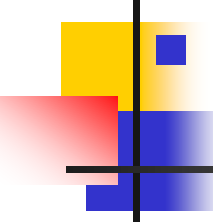
Albrecht z Valdštejna

- Český šlechtic, původně protestant, velitel císařské armády.
- Obohatil se na konfiskaci majetku protestantů po Bílé hoře. Vlastnil panství v Jičíně a Frýdlantu.
- Ze svých peněz financoval císařskou armádu.
- 1634 byl v Chebu zavražděn.

Albrecht z Valdštejna byl zavražděn v Chebu roku 1634

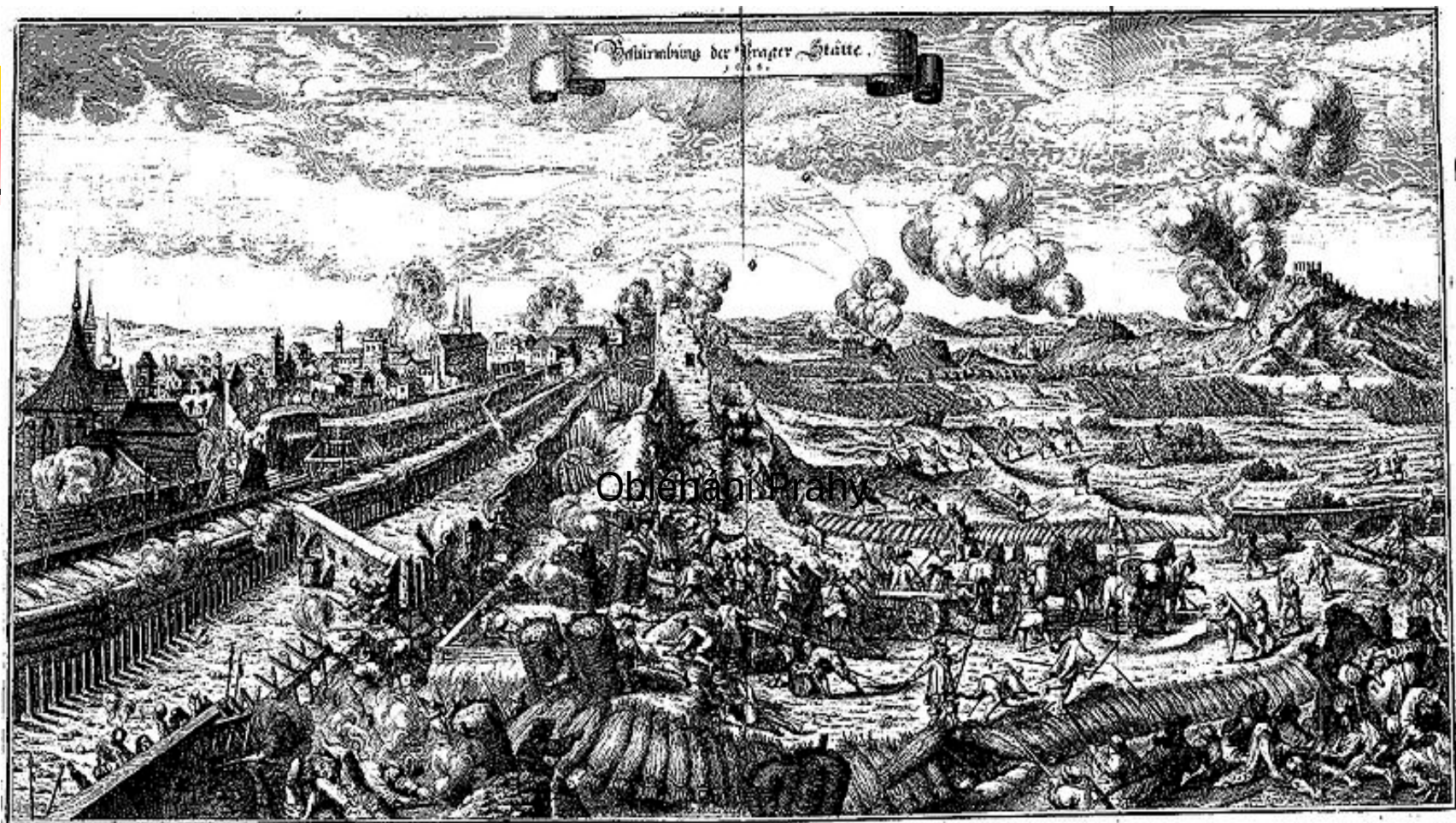
-
- Habsburků se obávalo i Švédsko a Francie.
 - Švédský král Gustav Adolf se v r. 1630 vylodil v Německu a v r. 1632 v bitvě u Lützenu proti Valdštejnovi padl. Nástupnicí se stala královna Kristýna.
 - 1635 vstupuje do války Francie proti rakouským a španělským Habsburkům.
 - Boje pokračovaly více jak 10 let.
 - Protistrany se naprosto vyčerpaly, nikdo nedokázal zvrátit definitivní výsledek na svoji stranu.

Gustav II. Adolf se vylodil se svou armádou na Usedomu

Obléhání Prahy Švédy

- Švédům se podařilo v roce 1648 nečekaným útokem dobýt města Pražská na levém břehu Vltavy. Při tomto přepadu byly uloupeny cenné umělecké sbírky z Pražského hradu (Dáblova bible) a do zajetí se dostalo mnoho urozených pánů, kteří museli zaplatit vysoké výkupné.
- Vniknutí Švédů na pravý břeh zabránili Pražané a studenti, kteří zahradili Karlův most. V Praze se bojovalo až několik měsíců po uzavření vestfálského míru, poté obě strany podepsaly mírovou dohodu a Švédové se stáhli.

Obléhání Prahy Švédy v roce 1648

Způsoby vedení války

Bitvy probíhaly pomalu a krvavě, v neschůdném terénu mohly armády chodit kolem sebe několik dní bez jakéhokoli střetu, což samozřejmě krom vyčerpání vojáků mělo neblahý dopad na okolní vesnice a jejich obyvatele. Další problém byl se zajatci. Vzhledem k absenci jakýchkoli úmluv o válečných zajatcích byli zajatci (nejenom váleční v dnešním smyslu ale i civilisté), pokud za ně nemohla být vyplacena odměna, popravováni.

Smrt Gustava II. Adolfa u Lützenu

Ukončení 30 leté války v roce 1648

V roce 1644 byla ve městech Osnabrück a Münster ve Vestfálsku (severozápadní Německo) zahájena mírová jednání. Proto se dohoda uzavřená v roce 1648 nazývá vestfálský mír.

- Válka způsobila obrovské škody v celé Evropě.
- Žoldnéři byli z obou stran špatně placeni, proto plenili ve vesnicích, v oblastech bojů řádily nakažlivé nemoci (hlavně mor), rolníci opouštěli zničená hospodářství.
- Po 30 leté válce zůstala v Evropě pouze polovina obyvatelstva.

Evropa po 30 leté válce

- Velká nespokojenost všech vrstev obyvatelstva.
- Země Koruny české vyšly z války menší o území Horní a Dolní Lužice, které bylo připojeno v roce 1635 k Sasku jako vypořádání mezi kurfiřtem a císařem Svaté říše. Válečnými útrapami vyšly nejvíce ze všech stavů postižena města, která musela odvádět nejvíce daní. Konec nezávislosti stavovského soustátí a vznik dědičného království v držení Habsburků až do roku 1918.
- Ze **Svaté říše římské** se stal svazek nezávislých států s formální hlavou státu – císařem, voleným pro příště už jen z rodu **Habsburků**. Habsburkové si ale podrželi absolutní moc ve svých *dědičných zemích* (země Koruny české, Rakouské země) – rekatolizace zde zvítězila a konfiskace zůstaly v platnosti. Také se udrželi v Uhrách, kde však museli tolerovat protestantskou víru.

Diplomaté v Münsteru sjednávají vestfálský mír